1967: Van boomgaarden tot flats

In de eerste twintig jaren na de Tweede Wereldoorlog was het aantal bewoners van Uden enorm uitgebreid. Debet daaraan waren onder andere het feit dat in het begin van de vijftiger jaren het voormalige Duitse vliegveld in Volkel weer in gebruik was genomen en dat de gemeente in 1952 industrialisatiekern en in 1959 kerngemeente was geworden. Het tempo van de bouw van nieuwe woningen bleef steeds verder achter op de vraag. Een van de oplossingen was de bouw van flats.

Het dorp Uden in juni 1950 met op de voorgrond de boomgaarden die in de zestiger jaren geruimd werden om plaats te maken voor de flatwijk. (Het Uden-archief van Bressers met éénmalige toestemming tot publicatie van Aviodrome, Lelystad)

Boomgaard van Van Mulukom.

Aan de Julianastraat stond in het begin van de zestiger jaren van de vorige eeuw op de plaats waar nu het huizenblok 13 t/m 17 staat het fruitbedrijf van Van Mulukom. Daarnaast, waar nu de rotonde ligt en waar het appartementencomplex Zoggelpoort staat, was het terrein van de marechaussee-kazerne.

Daarachter en daarnaast tot aan de spoorlijn lag de oude boomgaard van Van der Avoort, waar kerstbomen stonden. Van Mulukom's boomgaard lag achter zijn eigen huis en de oude boomgaard van Van der Avoort tot aan de spoorlijn. Van oorsprong was het een kersenboomgaard, maar de oude bomen werden later vervangen door andere fruitbomen. Nog verder tegen de oude spoorweg aan lag de boomgaard van Van der Avoort.

Grofweg werd het bovenstaande terrein aan de ene kant begrensd door de voormalige spoorlijn en aan de andere kant door de tuinen van de huizen aan de zuidkant van de Marktstraat ofwel de huidige Oranjestraat. Het liep ongeveer tot de Birgittinessenstraat. Door zijn ligging vlak bij het centrum van Uden konden de twee boomgaarden samen met de oude kazerne uitstekend gebruikt worden voor de uitbreidingsplannen van de gemeente.

De gevolgen van de groei van Uden.

De bevolking van Uden was vanaf 1 januari 1945 tot 1 januari 1967 meer dan verdubbeld, van 9.688 tot 20.388. Op die laatste datum waren er in de gemeente 615 ingeschreven woningzoekenden en de wachttijd voor een woning was 1½ tot 2 jaar.
Zoals de burgemeester later in een toespraak zei: *Ofschoon het bouwtempo in deze gemeente beslist niet laag lag, was er geen sprake van inlopen.*
De conclusie was duidelijk: het bouwen van een aantal flats zou het probleem aanzienlijk verkleinen. Er werd een bestemmingsplan ontworpen dat voorzag in de bouw van in totaal tien flats.

Als locatie werd gekozen het terrein, dat hiervoor beschreven is, uitgebreid met een stuk weiland van de *aauw nonne*, gelegen in de buurt van de Birgittinessenstraat.

De keuze van het type flats en het goedkeuringscircuit.

De firma Neduco uit Helden-Beringe werd uitgekozen voor de uitvoering. *De flats werden aangeduid als type G 26 en bestaan uit 6 garages, 28 bergingen en c.v. ruimte in de onderbouw en verder uit 6 lagen met ieder 8 woningen. In iedere flat is aanwezig een liftinstallatie, centrale verwarming, centrale antenne en een stortkoker voor het afvoeren van huisvuil.*

Uden wilde beginnen met een paar flats en dit uitbreiden als de behoefte er was. Een probleem echter was de voorwaarde van Neduco, dat men om financiële reden zou beginnen met vijf flatgebouwen. Gekozen werd voor de flats, die thans als adressen hebben: Wilhelminastraat 1 - 95 oneven, Beatrixhof 111 – 168, 211 – 268, 311 – 368 en 411 – 468.

Uiteraard moesten alle plannen officieel worden goedgekeurd door het gemeentebestuur en de provincie. *Omdat deze flatbouw in een ijltempo moest worden gerealiseerd hebben we een en ander nogal moeten forceren. De beoordeling is in een zeer snel tempo verlopen.* In de raadsvergadering van december 1966 kon een aantal zaken worden beslist: het bestemmingsplan voor de tien flats, het besluit tot de grondaankoop, de kostprijs, het krediet voor het bouwrijp maken van de grond en de opdracht tot het bouwen van de flats.

In april 1967 kan de vlag in top bij het eerste flatgebouw nadat het hoogste punt is bereikt. (Het Uden-archief van Bressers, collectie John Massoeurs)

De bouw.

Aangezien de goedkeuringen nog maar een formaliteit waren, werd half november al met de daadwerkelijke werkzaamheden begonnen. De Udensche Courant van 1 december 1966 meldde: *In een paar weken tijds is vrijwel de gehele boomgaard van v. Mulukom gerooid en zijn de bomen (met behulp van veel olie en benzine) verbrand. Wanneer het weer "open" blijft kan men met de grondwerkzaamheden beginnen.*

Met het grondwerk werd al half december begonnen, waarna de officiële goedkeuring van de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening per brief van 30 december voor de eerste drie flats verkregen werd.

Door het slechte weer kwam de verharding van de weg die het gebied zou ontsluiten, de huidige Wilhelminastraat, pas op 26 januari 1967 klaar. Daags daarna begon men met het aanvullen van de bouwput en op 2 februari werden de funderingen gesteld. Op 25 februari was het feest want het eerste element van de flats werd geplaatst door burgemeester Schampers.

Terwijl de bouw bezig was kwam op 20 april de goedkeuring van het ministerie om nog twee flats te bouwen, zodat er vijf stuks van ieder 48 woningen konden worden gerealiseerd.

De snelheid bleef erin want op 18 augustus werd de eerste flat opgeleverd, zodat op 1 september 1967 de huur van het eerste blok inging. Op 21 maart 1968 vond de oplevering van de laatste van de vijf flats plaats.

Daarna.

Na de oplevering beschreef burgemeester Schampers de woningbouw in Uden. Over de flats merkte hij op: *Het gemeentebestuur heeft ook erg veel belangstelling om met de bouw van flats door te gaan. Het bestemmingsplan voorziet in 10 blokken. Destijds moesten er minstens 5 blokken gebouwd worden, anders kon het plan niet uitgevoerd worden. Neduco is zo efficiënt gaan werken, dat nu met 2 blokken kan worden volstaan. In de huidige omstandigheden zou het teveel zijn om weer een complex van 5 flatgebouwen aan te pakken, maar wel van twee en daarna nog eens een keer 2. Tegen het vijfde blok zijn er nogal wat bezwaren, omdat de grond niet beschikbaar is. Het gemeentebestuur zou graag eind van dit jaar met nog twee flatgebouwen beginnen.*
En zo gebeurde het ook. In 1969 werden twee flats gebouwd, die thans de huisnummering Willem Alexanderhof 211 – 268 en 311 – 368 hebben. De Udensche Courant van 27 februari van dat jaar: *Uden "krijgt" er weer twee flatgebouwen bij. Zij zullen geplaats worden langs de spoorbaan in boomgaard van (voorheen) van den Avoort. Daarmee wordt het nog steeds blijvende woningprobleem weer ietwat opgelost.*

Maar het tekort bleef en er werden plannen gemaakt om nog twee flats te bouwen. Dat gebeurde in 1970:

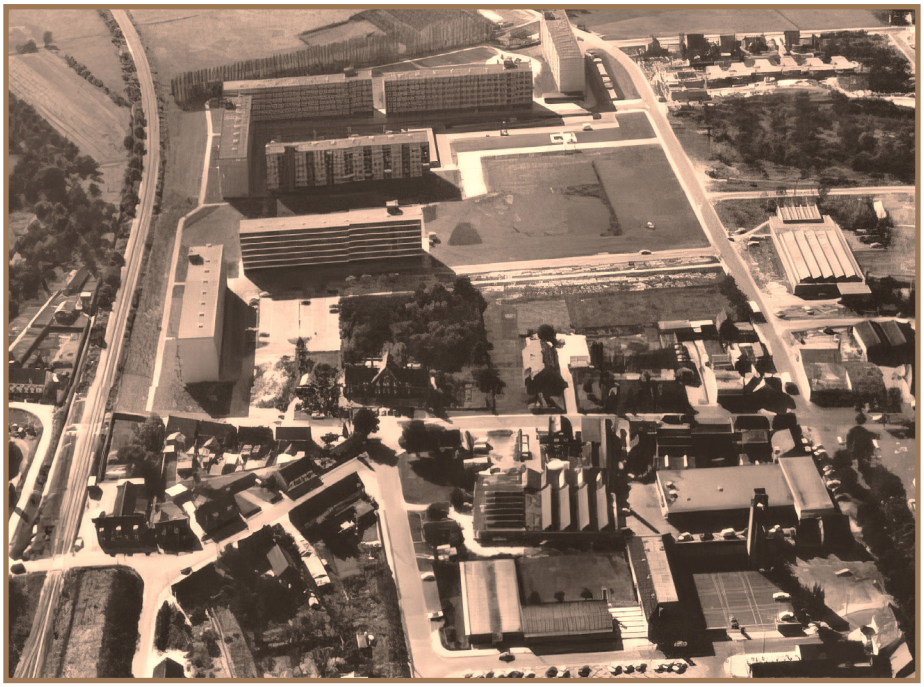

In 1969 zijn de eerste zeven flats gerealiseerd. Wilhelminastraat 101 – 195 oneven en Willem Alexanderhof 111 – 168 volgden een jaar later.
(Het Uden-archief van Bressers)

Wilhelminastraat 101 – 195 oneven en flat Willem Alexanderhof 111 – 168. Het tiende blok werd nooit gebouwd. Uiteindelijk werd in 1987 op die plaats het appartementencomplex Zoggelpoort gerealiseerd.
Hiermee was het bestemmingsplan uit 1966 voor het bouwen van flats ingevuld. Andere plannen voor flats in Uden werden er niet meer ontwikkeld.

Renovatie.

In de loop van de jaren hadden regelmatig grote renovaties plaats. In 1980 werden alle flats voorzien van isolatieglas. In de jaren 1985/1986 vond de eerste buitengevelrenovatie plaats, mede in het kader van de werkloosheidsbestrijding.
In 1994 en 1995 werden verbeteringen aan badkamer, keuken en toilet aangebracht. Dit werd mede gedaan, omdat er steeds meer senioren in de flats kwamen wonen. ■
In de jaren 1998 tot en met 2000 vond weer een exterieurrenovatie plaats.

Bronnen:
- Udensche Courant 11-8-1966, 3-11-1966, 17-11-1966, 1-12-1966, 12-1-1967, 12-2-1967, 2-3-1967, 17-8-1967, 4-1-1968, 27-2-1969.
- Udens Weekblad 1-6-1981, 14-10-1981. 27-10-1981, 21-9-1984.
- Suurland's Vademecum Uden uitgave 1969/70.
- BHIC, toegangsnr. 7787 Gemeentebestuur Uden 1938 – 1970, inv.nr. 1350 en 1351.
- BHIC, toegangsnr. 1494 Woningbedrijf Uden 1947 – 1993, inv.nr 339, 340, 341.
- Stichting Het Uden-archief van Bressers, map Oranjewijk 1 en map Wilhelminastraat 1.
- Informatie van Wim van Mulukom 8-2022.
- Info Toon van den Brand (Area) aan Adriaan Sanders d.d. 9-8-2022.